

Άρθρο Γνώμης: Τα Πρότυπα των Νέων και η Επιρροή των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης

Στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή, η διαδικασία συγκρότησης ταυτότητας των νέων επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από την αλληλεπίδρασή τους με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η δυναμική αυτών των πλατφορμών δεν περιορίζεται πλέον στη λειτουργία της επικοινωνίας, αλλά εξελίσσεται σε φορέα διαμόρφωσης αξιών, αντιλήψεων και προτύπων.

Η εικόνα που κυριαρχεί στα κοινωνικά μέσα είναι συνήθως προϊόν επιμέλειας και επιλεκτικής προβολής. Οι πλατφόρμες αυτές ενισχύουν την κουλτούρα της επίδειξης, προβάλλοντας ιδανικές – και συχνά εξωπραγματικές – αναπαραστάσεις της ζωής, του σώματος, της επιτυχίας και της ευτυχίας. Η συνεχής έκθεση των νέων σε τέτοιες εικόνες ενδέχεται να τους οδηγήσει σε μη ρεαλιστικές προσδοκίες και σε μια διαρκή διαδικασία σύγκρισης με πρότυπα που δεν βασίζονται στην πραγματικότητα.

Η σύγκριση αυτή, ιδιαίτερα σε ευάλωτες ηλικιακές φάσεις όπως η εφηβεία, μπορεί να έχει σημαντικές συνέπειες στην αυτοεκτίμηση και τη ψυχοκοινωνική ανάπτυξη. Πλήθος ερευνών αναδεικνύει την αύξηση φαινομένων όπως η ανασφάλεια για την εικόνα σώματος, το άγχος αποδοχής και η εξάρτηση από την ψηφιακή επιβεβαίωση, με τα “likes” και τα σχόλια να λειτουργούν ως σύγχρονοι δείκτες κοινωνικής αξίας.

Επιπλέον, οι πλατφόρμες αυτές λειτουργούν συχνά χωρίς επαρκή φίλτρα αξιοπιστίας. Πληροφορίες μεταδίδονται με ταχύτητα, χωρίς απαραίτητα να υπόκεινται σε έλεγχο, επιτρέποντας την αναπαραγωγή επιφανειακών ή και παραπλανητικών προτύπων. Οι influencers, πολλές φορές χωρίς εξειδίκευση, επιδρούν καθοριστικά στις αντιλήψεις των νέων, προωθώντας έναν τρόπο ζωής που βασίζεται στην κατανάλωση, την εμφάνιση και την προβολή.

Παρά ταύτα, δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τις θετικές δυνατότητες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Οι ίδιες πλατφόρμες μπορούν να λειτουργήσουν και ως πεδία έκφρασης, ενδυνάμωσης, ενημέρωσης και κοινωνικής συνειδητοποίησης. Υπάρχουν πρότυπα που προάγουν την αυθεντικότητα, τη δημιουργικότητα, την επιστημονική γνώση και την κοινωνική προσφορά.

Το κρίσιμο ζητούμενο είναι η ενίσχυση του ψηφιακού γραμματισμού και της κριτικής σκέψης στους νέους, ώστε να είναι σε θέση να αξιολογούν και να φιλτράρουν τα πρότυπα που προβάλλονται. Απαιτείται μια παιδεία που να ενισχύει την αυτογνωσία, την αυτενέργεια και την ουσιαστική κατανόηση του εαυτού, πέρα από την εικόνα που προβάλλεται ψηφιακά.

Η συγκρότηση ταυτότητας και αξιακού συστήματος δεν μπορεί να στηρίζεται σε επιφανειακά πρότυπα. Οι νέοι οφείλουν να αναζητήσουν πρότυπα με ουσία και βάθος, να επεξεργαστούν τα ερεθίσματα που δέχονται και να δομήσουν μια ταυτότητα που να εδράζεται στην προσωπική αλήθεια και όχι στην ψηφιακή προσποίηση.